

ТЫЗЭКЬОТМЭ — ТЫЛЬЭШ!

Адыгэ Макъ

Бэдзэогъум и 27-р — Адыгейм
къэралыгъо гъэпсыкіэ илэ зыхъугъэ Маф

1923-рэ ильэсүм
гъэтхапэм
къышегъэжьагъэу къыдэкъ

№ 65 (22514)

2022-рэ ильэс

МЭФЭКҮ

МЭЛЫЛЪФЭГЬУМ и 14

ОСЭ ГҮЭНЭФАГЬЭ ИИЭП
КҮХАХТЫУТЫГЬЭХЭР ҮКИЛ
НӨМҮКІ КҮЭБАРХЭР ТИСАЙТ
ИЖҮГЬОТЭШТХ
WWW.ADYGOVOICE.RU

6 +

Адыгэ Республикаэм и Правительствэ игъээт

ЗЭЗЭГЬЫНЫГЬЭМ ЗЭДҮКІЭТХАГЬЭХ

УФ-м и Правительстве и Тхаматэ игуадзэу Дмитрий Чернышенкэр зээгэйнэгээ икэхэн хэлэжьагь. АР-м и Лышхээу Къумпыл Муратрэ корпорациеу «Туризм.РФ» зыфиорэм игенеральнэ директорэ Сергей Сухановынрэ документым алгэ клацэжьыгь. Зеконым, зекло инфраструктурэм Адыгэ Республикиэм зыщягэушъомбгульянэмкэ пэльэ кыыхъэм тельтигэгье зэдэлжэйнгээ зэдьряланэу лъеныхъохэр зээгэжьыгъэх. Зыгэпсэфыпэу «Лэгъонакъэ» игъэпсын тегъэпсихъэгъэ проектым ипхырыщини ахэм анаэ зытырагъэтштхэм ашыц. Гүщүлэм пае, эксперт, консультация Иэпилэгъухэр зэхажэнхэу, мастер-планхэр, проект документациер агъэхъазырынхэу, инвестициехэр туризмэм халь-

хъанэу, зеклоным изегжэушьом-
бгүн төгжээсчихэгээ програм-
мэхэм ялхырышын ахэлжэхэн-
хэу, фэл-фашлэхэр нахьышлоу
ағзасаекэнхэу, ахэм рахьухьэ.

«Зеклоныр непәкәз шъольыр-хәм яэкономикә зыкъезылгъэ-їтышт пъэныкъохәм ащищ. Амаләу щы!әхәмәрә зеклоным зегъэушъомбгъуҗәнымкә Урысъем и Правительствә иғьюо ылъэгъуҗәхәмәрә къызфәгъе-федәгъэнхә фәе. Шъольыр-хәм япащәхәр ашъхъәкә мы юфыгъохәм зэрапыльхәр си-гуап. Зекло инфраструктурәм зегъэушъомбгъуҗәнымкә Президентым къыгъезуцугъә пшъэр-рыльхәр гъәцәклагъә хүнхәм-кә юф зэрэтшәрәм бә елъытыгъэштыр», — **къынугъ Дмитрий Чернышенкәм.**

Вице-премьерым кызэрэхигъэштыгъэмкіе, хъакіещхэр

зилэхэм, хянакэшхэр зыгъэлсы-
ре ыкли бэджэндэу язытыре
инвесторхэм НДС-у атырэм
ильтэс 5-кіэ процент тыра-
мыгъэхъонэу Правительствэм
унашьо ыштагь. Президентым
пшъэриль зэрафишыгъэм тэ-
тэү кэлэццыкү зекло кэшбэ-
кымкіэ программэр лъагъэклюа-
тэ, зыныбжь икъугъэ зекло-
хэмкіэ кэшбэкым ипрограммэ
мэллыгъэгъум и 15-м нэс
лъагъэклюатагь. Инвесторхэм
фэгъэклютэнэгъэ зилэ чыгэ
къалахынэу джыри амал ялэшт.
Лъэпкъ проектым къышыдэлъы-
тэгъе сомэ миллиарди 5,3-м
нэмүкіэу процент ставкэм пае
сомэ миллиарди 2-м ехъурэ
субсидиехэр къатлупшищых.
Джащ фэдэу шъолъырхэм гъэ-
мафэм иублэгъум ехъулэу но-
мер мини 2,5-рэ хъурэ кем-
пинг, автокемпинг 50-м ехъу

АР-м иминистрэхэм я Кабинетрэ Ыахьзэхэль обществэу «Корпорация Туризм.РФ» зыфи-
лорэмрэ зэдэлэжьэнэгъэ зэрэзэдырьяштим
ехылгэгъэ зээгэгыныгъэм тыгьюасэ Москва
щыкштэхагъэх. Шъолтыри 4-мэ япащэхэри аш-
фэдэ зээгэгыныгъэхэм акштэхэжьыгъэх.

зэрагъэпсыщт мылькур къа-
фыхагъэкыщт.

Корпорациеу «Туризм.РФ» зыфиорэм игенеральнэ директорэрүй Сергей Сухановым зэрэхигъэунэфыкыгъэмкэ, шольыри 5-мэ проектхэр зэрэзэдагьэцкэштхэм ишгуягъэкэ 2030-рэ ильэсүм ехъулэу зеклохэм фэдитлукэ къахэхъоцт. 2021-рэ ильэсүм зекло миллиони 6 Урысыем ишъольырхэм ашыгъяа.

АР-м и Лысьвиль Мурат къизэрхигъэштыгъэм-кэ, республикэм ихэбзэ къулыкъухэм АО-у «Корпорация Туризм. РФ» зыфиорэм гүйсэнэгъэ пытэ дырял, лъэпкъе проектэу «Зеклонимрэ хъаклэхэм дахэу аялгын ордэнийн рэ» зыфиорэм къыдыхэлтын тагьэу зекло инфраструктурэм изегжэушшомбгүн ахэр фэхье-зырых.

Лъэпкъ проектым игъэцэ-
клен пае корпорацием респуб-
ликэм изекло отраслэ зэдэлэ-
жьэнгъэу дырилэр нахь ыгъэ-
пүтшт. Апэрэ чэзыуу ар зын-
фэгъэхьыгъэр зыгъэпсэфынпэу
«Лэгъонаакъ» игъэпсын ары.
Апэрэ чэзыум къыдыхэлтыта-
гъэу лыжкэлэ къызашчыхъэ-
рэ гъогу километрэ 20, но-
мер 650-ре зыхэт хъаклещ-
хэр агъэпсигъэх. Ильес къэс
хъаклэ мин 500-м нэс курор-
тым къэклон ыльэкыщт. Рес-
публикаем къэклоэр зеклохэм
я процент 74-мэ Лэгъо-Накъэ
зэрагъэлтэгъу.

Дмитрий Чернышенкэм зэрэхигъэунэфыкыгъэмкіэ, зекло-

ным зиушъомбгъунымкіе ишы-
кі! Егъэ пстэур Адыгеим ил. Шъо-
лъырым социальнэ-экономикэ
хэхъоныгъэ зэришьшт Страте-
гием мы отраслэм чыпшо
щебуыты. УФ-м и Правительст-
вэ ялэпшы! Егъо зекло инфра-
структурэм къушъхъельэ чыпшо
хэм зыщарагъеушъомбгу. Гъэ-
рекло зекло мин 500 фэдиз
республикэм щылағъ. АР-м и
Лышъхъэ ишшошкіе, корпора-
цииeu «Туризм.РФ» зыфиорэм
зэдэлэжъэнэыгъэ зэрэдьиря! эм
ишуағъэкіе зеклохэм япчъагъэ
пъешар къыхахъошт.

«Зеклоным зөгжэушъомбгү-
гъэнымкэ, проектэү «Лэгъо-
накъэм» иххырышынкэ ама-
лэу тилэр зэкээ къызфедгээ-
федэн фае. Аш зеклоным хэ-
хъоныгъэ ригъэшьщт, респуб-
ликэм ижкономикэ зэхъоклы-
ныгъэ фишишт. Корпорациеу
«Туризм.РФ» зыфиорэм ды-
тилэ зэдэлэжжээнигъэм ишуаг-
гъэкэ зекло инфраструктурэм
изегжэушъомбгүнкэ шьэры-
льэу тилэхэр нахь шуугъэ къы-
тэу зэшшотхынхэу сэгүгъэ. Тэ
ыпэкэ тэлтылькотэн, чыюпсым-
рэ тягэжжэхм шлоу къытфа-
гъэнагъэрэ мэргэжлийнхээ
хамгийн энэхүү тээвэртэй

къыуагъ Къумпил Мурат.
АР-м и Лышъхъэ УФ-м и
Правительствэ и Тхъаматэ игуа-
дзэу Дмитрий Чернышэнкэм
«тхъауегъэлсэу» риуагъ рес-
публикэмрен ўнала къызэ-
рэтыргъятырэм фэш!

АР-м и Лышъхъэ ипресс-къулыкъу

Шъолъырхэм ІэпыІэгъу афэхъущых

Мы ильесим игъэтхапэ и 1-м ыуж юофшіеплэ чыпілэр чэзынагъехэм ІэпыІэгъу аратырэм федэу къыхырэр Правительствем зэригъешэнэу УФ-м и Президентэу Владимир Путиным пшьэрыль фишыгь.

Тапэки а ІэпыІэгъум хагъехъоцт, социальне зэзэгыныгъехэм зарахъеушъомбгъущт, ахэм къащидэлтыгъэ ахъщ тынхэр къаэтыштых.

Бизнесым ІэпыІэгъу фэхъунхэм пае агъэнэфэгъэ юфтхъабзэхэм ашыщэу промышленностын хэхъоньгъэ егъешыгъэнымкэ шъолъырхэм яфондхэмрэ лизинг зытырэ компаниехэмрэ афагъеклонэу ахъщ тедзэ афатлупшищт. Мыри Пре-

зидентым унашьюу къышыгъехэм ашыщ.

Шъолъырхэм зыпкэ итэу хэхъоньгъэ ашынным фэгъэзэгъэшт штабхэр мэлыльфэгъум и 25-м нэс ашызэхашэнх фое.

Къэралыгъом ипащэ иунашьюоклэ бюджет ахъщ чыифуу (кредитэу) субъектхэм аштагъэхэмрэ ахэм процентэу атехъорэмрэ мы ильесим амтынхэу ашыгь, 2025 — 2029-рэ

ильесхэм анэс япіалъе афыльагъэкота.

Джащ фэдэу псэольякіеу шъолъырхэм ашарагъэжъагъэхэр, ашыгъагъэу мы уахътэм агъекіжъхэрээр пілъэхэм адиштэу аухынхэшь, атлупшинхэм пае псэольэшын юофшіенхэр къызэрэлъеплагъэхэр къыдалытээ, ахэр афагъэпсынкіэнхэм пае ахъщ афатлупшищт.

Быбыним фэхъазырых!

Цыфыр апэрэу космосым зыбыбыгъэр мыгъэ ильэс 61-рэ зэрэхъугъэм фэгъэхъыгъэ Іэнэ хурае Адыгэ къэралыгъо университетым тарихымкэ ифакултет мэлыльфэгъум и 12-м щыкluагь.

Авшъэрэ еджаплэм истудентхэм янаучнэ обществэе мыш кіэшакло фэхъуу.

Космонавтикам ильэныкю зэфшъхъафхэр къызэрликоу ыкыи гурылогъошлуу къызиротыкырыэ доклад гъешігъонхэр юфтхъабзэм хэлэжъагъехэм къашыгь.

Докладэу «Тема космоса в музыке» зыфиорэр къыгъэхъазырыгъ музыкальнэ пүнүгъэм иметодиккэ кафедрэм идоцентэу, педагогикэ шэнгэхэмкэ кандидатэу Ирина Митус. «Юрий Гагарин в фотографии» зыфиорэр къызиротагь сурэтшынмыкэ кафедрэм идоцентэу,

педагогикэ шэнгэхэмкэ кандидатэу Еутых Сайдэ. Зэлъашэрэ космонавтэу Анатолий Березовоир космонавтикам хэхъанэу зэрэхъуу гэр адыгэ филологи-емрэ культурэмрэкэ факультетым иапэрэ курс щеджэрэ Эвелина Пономаревам гъешігъонеу къызиротыкырыгь. Дунээ зэфшытыкіхэмкэ факультетым истудентэу Эмир Каримовыр Туркменистан и Лыхуужэу Олег Кононенкэм къытегущыагь.

Нэмыйк докладыбэхэми къээрэугъоигъэхэр ядэгүүгъэх. Іэнэ хурааем хэлэжъагъехэм космонавтикам итемээгүй къызэрэлъэгъуагъэр

къахэшэу упчлабэ зэрэтижыгъ, космическе ордхэм ядэгүүгъэх, частушкэхэр къауагъэх. Анахь къыхагъэшцаа зытегущыагъэхэр американскэ космонавтхэр планетэу «Луна» зыфиорэм тырагъэтэсихъанхэу зэрэхъуугъэр ары, аш епхыгъэ зэпэуцужхэр непэ къызнэсэгъэм къеклокыл.

Клэухым студентхэм янаучнэ обществэе ихаматэу Дмитрий Ню юфтхъабзэм хэлэжъагъэхэм зэрафэрэзэр къызиротагь ыкыи зытегущыагъэхэе темэмкэ ухзырынгъэ дэгүү ялэу къызэрэгъэлъэгъуагъэр къихигъэшыгь.

ІЭШЫНЭ Сусан.

«Налмэсыр» — тижъогъо нэф

Урысыем культурэмкэ и Министерствэ ипрограммэу «Мы — Россия» зыфиорэм дунаим щыцэрыо ансамблэу «Налмэсыр» хэлажьэ.

Къэралыгъо гъэпсыкэ ильэу Адыгэир зыпсэурэр ильэс 100, «Налмэсыр» зызэхашагъэр ильэс 85-рэ зэрэхъухэрэм афэгъэхьы-

гъэ концертхэр ансамблэм къытигъэх. — Апэрэ пчыхъэзхахэр Подольскэ щыкluагь, — къытиуагь Адыгэ Рес-

зым, Пшызэ язаслуженнэ артистэу, Адыгэ Республиком инароднэ артистэу Хъоджэе Аслын. — Урысыем икъэли 7-мэ концертхэр къащиттыгъэх. — Бысымхэр дахэу къытэгъохъыгъэх, тагъэлъэнлагь.

«Шуфэс къашьу», «Адыгэ уджхэр», «Тыркуем щыпсэурэ адыгэхэм якъашьу» зыфиорэр, фэшъхъафхери «Налмэсым» къышыгъэх. Адыгэхэм ятарихъ, яшэнхабзэхэр къээзигъэлъэгъорэ артистхэм іэгутеошхоклэ къапэгъохъэзэ, лъэпкэ искуствэм ибаинигъэ осэ ин къыфашыгь. Адыгэ къэшъо мэкъамхэр, къушхъечісхэр шъонтырьылм зэрэтоххэр, Кавказ икъушхъэ лъагхэр зэпагъэдхэжхээ зэрэуджыхэр, фэшъхъафхери концертхэм ялтыгъэхэм лъашэу ашо-гъэшэгъохъэх.

Адыгэ шъуашэр, аш идэхагъэ нэм фэплырэп, гүшүйкіе къэлтэгъуау ѿйт. Саер гыгъэбы-

батээ къашьюу «Испльамыер» пшьашьем къызэришишырэр, адыгэхэр хава-кіэм зэрэлгъохъэхэр, «Абхаз къашьор», нэмийкхэри «Налмэсым» ирепертуар хэтих. Лъэпкэхэр къашьохэм зэрээзфащэхэр артистхэм игъэлтэгъэу къагъэлъэгъоныр шэнышу афхъуу.

Адыгэ шъуашэм идэхагъэ, ар зепхъаным фэшамалэу щыгъэхэм искуствэм пыщагъэхэр бэрэ къаклэупчлагъэр. Тиаристхэм къагоуцохээ нэпэепль сурэтхэр атырахыгъэх.

Адыгейим щыкluощт зэхахъэхэр

2022-рэ ильэсир Урысыем щыпсэурэ лъэпкхэм яискуствэрэ якултурнэ кінэрэ я Ильэс. «Налмэсым» иконцертхэм шэхэу апиублэжыщт. Ансамблэм ихудожественнэ пашэу ыкыи ибалетмайстер шъхьаау Хъоджэе Аслын

«Налмэсым» иконцертхэр Адыгэ Республиком зэрэшыклохтхэм ташигъэгъозагь.

Мэлыльфэгъум и 15-м къытэгъэжъагъэу псэуплэхэу Дондуковскэм, Зарево, Джадже, Очапшье, Кошхаблэ концертхэр къащитыщх. Кошхаблэ — и 21-м, Яблоновскэм ыкыи Инэм и 23-м пчыхъэзхахъэхэр ашыклощх.

Мэлыльфэгъум и 29-рэ къашьом и Дунээ маф. «Налмэсым» игъэлтэгъэ концертыр Мыеекуапэ щызэхищэцт.

«Налмэсыр» Урысыем нахышьоу щаше хуугъэ. Искуствэм щыпхырищирэ лъагьор жьогъо нэфэу къэшшэты, тагъэм инэбзийхэм къахэшы. Икъашьохэмкэ, лъэпкэ орэдышохэмкэ тиэгүүшээз, дунээ искуствэм щыцэрило хуугъэ. Опсэу, тильпэу «Налмэсыр»! Уикъашьохэмкэ гур олты, цэу зыфэпшыжыгъээр щыгъэшыгъэм къыщыютэжы.

ЕМТЫЛЛЬ Нурбай.

Цыфхэр социальнэ ухъумэгъэнхэм фэлорыш

Адыгэ Республика мэлдэлтэйгэум и 14, 2022-рэ ильэс
Мырзэ Джанбэч зыхэлэжэгээ «зэдэгүүцүүгээ занкээ» шольыр гэлорышынхэм

Гупчэм мэлдэлтэйгэум и 12-м зэхищагь.

Федераль нэ проектэу «Объясняем.рф» зифилорэм кыдыхэлтыгээ министерствэм и VK.com зэдэгүүцүүгээ игээжээгээ кыргацхэгээ.

Адыгэим щыпсэхэрээм кыралыгээ Испытэгээ арагъэгъотыхэрээр зифэдэхэм министрээр кыатегүүцүүгээ. Анахьэу цыфхэр зыгъэгумэкырэ упчэхэм ашыц кыралыгээ хэрээр зэрыс унагохэм аратырэ пособиер ыкчи зэтэгээ ахьщэ Испытэгээ, социальнэ зээгэгынгээр зышын зыльэкынхэмхэр, мобильнэ бригадэхэр ыкчи социальнэ таксир.

Упчэ: Кыралыгээ Испытэгээ зэфэшхэхэрээ цыфхэм арагъэгъотыхэрээр маклэп. Ахэм ашыц эзэстыныхъэ шхуантээр унагохэм ящэл Испытэгээнэхэм фэгъэхыгээмкээ зэдэгүүцүүгээ едгэжсагъэмэ дэгүүгээ.

Джэуап: Фэгъэктэнгээгээ зиэ купым кыхиубитэрэ унагохэм ыкчи хэмийтэйгээ гээдэхэнхэм ящэл Испытэгээнэхэм епхыгээ документ гээдэхэнхэм яшэл Оперативнэ штабэу Адыгэим и Лышхэхээ зипашэм кыргацхэзьырыгээ. Аш тетэу тиминистерствэ план-график зэхигъэуцагь. А купым кыхиубитэрэ Хэгээгээ зэошхом хэлэжагъэхэр (тылым лутыгэхэрээ) ыкчи зигъот мэкчэ унагохэр. Пстэумки республикэм щыпсэхурэ унэгээ мини 6,5-м гээдэхэнхэм шхуантээр яунхэм афырацэлэшт. «Газпрому» зээгэгынгээ дашыгыгээ, юфын щыгъуаз. Программэр агъэцеклэшт 2024-рэ ильэсэйм нэс. Хязыр планын унэгээ 800 хэфагь, а фэло-фашэм пэлхүхэшт сомэ мин 50 зырыз компенсацьеу аратышт. Аш ишыкээгэшт документ хэзээрхэр зыщыпсэхэрээм ельтыгээ КЦСОН-м рахылэнхэ фое.

Адыгэ Республика мэлдэлтэйгэум программэу «Цыфхэм социальнэ Испытэгээ ягъэгъотыгээнхэм» зифилорэр 2021-рэ ильэсэйм процент 98-м клахьэу тээцэклэхээ хууцээ. 2020-рэ ильэсэйм егъэшшэгээ, блэгыгээ ильэсэйм мыш пэлхүхэхээгээ мылькур сомэ миллион 637,4-кэ нахын.

Упчэ: Унагохэм ахьщэ Испытэгээ ягъэгъотыгээнхэм мы уахьтэм мэхъянэ и. Сыда мы ильэсэйм ахэр зыщыгүүцхээр?

Джэуап: Ляэпкэ проектэу «Демографиер» зифилорэм кыщедгэжээ. Мыр зифэлорышырээр цыфхэм яшыкээ-псэкээ нахынши шыгъэнхэм, цыфхэм

зигъот маклэхэм мазэ аратышт ахьщэ тынхэм епхыгээ унашью УФ-м и Президентэу Владимир Путиниры зыкээтхагъэм джыри зэ кыфэсэгээжээ. Аш мэлдэлтэйгэум и 1-м клаучэ илэ хууцээ, ау мыш епхыгээ документхэм яштэн жьоныгэакэм и 1-м едъэжэшт. Кыхэгээжээшымэ сшойгээ тиведомствэ епхыгээ юфынхэм жьоныгэокэ мэфэк мафхэм юф зэрэштэй. Цыфхэм документхэр агъэхызырынхэмкэ ар лэригээгээ хууцээ.

Упчэ: Джанбэч, социальнэ зээгэгынгээхэм игээжээгээ уакытогуцыгээ Испытэгээ дэгүүгээ.

Джэуап: «Социальнэ зээгэгынгээ» зифилорэм кыралыгээ социальнэ Испытэгээ яштэн зытэгъэхээгээ цыфхэм узэрыпсэун плээжээтилт ахьщэ анах маклэхэм зигъот нэмисыхэрээм адэлгээнхэм ари. Ахьщэ Испытэгээ яштэн зээгэгынгээ зэрэтеклэхэрээр цыфхэм еж-ејхыгээ зыгъыжын амал зэрэритырэр ари. Мыш кыдыхэлтэгээ ахьщэр зыпэлубгэхэштхэр гээнэ-фагьэх: юфынхэм чыпэлэ ульхынуур; унээ бизнес гээдэхэнхэм (зэтэгээ сомэ 250000-рэ унагьом кыралы); унэгээ хызмет зэхэгээнхэм (аш пае унагьом сомэ 100000 кыфатуущи); нэмийкээ чыпэлэ кынним изыщиштхэр.

«Социальнэ зээгэгынгээ» республикэм юф зэрэшишээрээм зэфэхьысыжь фэтшыгээ ыкчи усгэгүүшшэ шуугээ кытэу зэрэштэй. Сэ сшхэхээ унэгүүбээмэ егъэжээлэшю ашыгээгээр сльэгүүгээ. 2021-рэ ильэсэйм унэгээ 714-мэ аш фэдэ социальнэ зээгэгынгээ адыкээтхагъэх, федераль нээхэм юфынхэм бүджетэй кыхэхыгээ унагьом сомэ миллион 86-рэ аратыгээ. Джи мы ильэсэйм ар сомэ миллион 90-рэм фэдизишт.

Упчэ: Нэбгырабэ анах зыгъээгүмээ Испытэгээ хэрээнхэм кызылыгээ Испытэгээ

хэгээхэгээнхэм ари. Мы аужыре ильэс зеклэльхээхэм тикээралыгээ щыпсэхурэ унагохэм кыратырэ ахьщэ Испытэгээ фэдэхэр егъашы щыгэхэгээ. Гүшүэл пае, зигъот мэкчэ унагохэу кыралыгээ хэрээнхэм зытэгъэхээ 2021-рэ ильэсэйм ахьщэ Испытэгээ яштэн зытэгъэхээ сомэ миллиарди 2 пэлхүхэгээмэ, джи мыгээ кыралыгээ зэрэлтигээмкээ, ар сомэ миллиарди 5-м ехүүт.

Джащ фэдэу ны мылькур ятлонэрэ сабий кызылыгээхэм аратыштэгээ мэ, джи аэрэ сабий зиэхээми афакло хууцээ. Ахьщэ тын зэфэшхэхэрэ сабий ильэсих охууфэ, нэүжүм ильэс 3 — 7-м нэс (аш фэдэ нэбгыре мин 11), джыри бэмышилэу кыралыгээ хэрээнхэм зытэгъэхээ 8 — 17 зынхыжхээ сомэ мин 11-м клахьэу аратынэу. Мы ахьщэ Испытэгээ яштэн маклэп, имэхьани унагьом зэхешээ. Аш ишуягээкэ сабий кыралыгээ яштэн зытэгъэхээ 2020-рэ ильэсэйм 2021-рэ ебгэшшээ, нэбгыри 135-кэ нахынши кыралыгээ.

Ильэс 8-м зынхыжхээ шлокыгээ, ау 17-м емыхыгээ сабий зээрыз унагьом

фэгъэктэнхэм яштэн зиэхэм илэхэр ягъэгъотыгээнхэмкээ ахьщэ тынхэм яоф изытет.

Джэуап: 2005-рэ ильэсэйм УФ-м ихэб-зэгээцүүгээ зэхьокыныгээ зыфашыгээм кынхэгээжээжээ ари. Епхыгээ зэшомыгээ щыт. Фэгъэктэнхэм зиэхэм пэсуплэхэр ягъэгъотыгээнхэм джыри шьолтырхэм яштэй. Адьгэим фэдэ республикэхэр дотацие кызылхэхэрээмкэ ар лэшхээ. Джа ильэсхэм чэзыум хэцуулагъэхэм ашыщхэм джыри пэсуплэхэр агъотыгээ. Пстэумки унэгээ 20 — 30 фэдиз чэзыум хэтих. Мы ильэсэйм унэгээ 11-мэ субсидиер кыаратышт, ахэр зээ зэфэшхэхэрээм яветранхэр ыкчи сэкъатыгээ зиэхэр ари. Мы юфыгээ идэгээзыхын республикэм итэцеклэо ыкчи хэбээ органхэр дэлжээх.

Упчэ: ЛНР-м ыкчи ДНР-м зиэххэхээ кыарызыхыжыгээхээ Адьгэим кыктуагъэхэм сид фэдэ ахьщэ тынхам аратырэр?

Джэуап: Зиэххэхээ кызэхыжыжыгээхэм япхыгээ юфыгэхэр зэхээ-зыфырэр Урысыем ошэ-дэмшэ юфынхэмкэ и Министерствэ и Гээлорышылээ шхыяаэу АР-м щылэр, аш епхыгээ комитетыр ари. Тиведомствэ зэпхыныгээ аш дыри. Зиэххэхээ кызэхыжыжыгээхэр зи чыпэлэ щаугынгэхээ щытэп, еж-ејхыгээрэу кыктуагъэхэм ашыщхэр ялахылхэм адэжэ исых. Кыаклохэрээм зэрифэшьушаашу тапэхокы, тфэлээкы-щытэхэмкэ Испытэгээ тафхэху (гомылга-хэхэр, щыгынхэр, тхэкэн-льяклендым щаагэфедэрэ пкыгыхэр). Нэбгыре 600 фэдиз Адьгэим кыктуагъ. Ахьщэ тынэу ахэм афагъэнэфагъэр нэбгыре пэлчэ сомэ мини 10, ау тэ тишьольырэр а мылькур кызылхэхэрэ, федераль нээхэм ядокументхэр тэгэххэзьырхэш, Ростов тэгэххэх. Джары тэ типшьэрилтээр.

Упчэ: Цыфхэм социальнэ Испытэгээ ягъэгъотыхэрээм ашыщэ мобильнэ бригадэхэр, социальнэ таксир юфынхэм. Ахэм нахь игээжээгээ тащыгээгъозагъээмэ дэгүүгээ.

Джэуап: Министерствэ епхыгээ КЦСОН-хэм мобильнэ бригадэ 20 ашыцэххэхэр. А бригадэх хэхэх автомо-бильхэр, юристхэр, психологхэр, нэмийкхэр. Испытэгээ зицькылагъэу телефоном кытэе хэрээнхэм адэжэ мыхэр маклох. Афэдгээцэклэн фээ социальнэ фэло-фашэмхэр икью ятэгъэхээх, цыфхэр кытфэрэзэх.

Социальнэ таксим игуу кытшымэ, кылээ Мыекьюап нылэп ар зыдэшыгээ. Федераль нээхэм ядокументхэрээнэу тишьольырхэм зытэгъэхэм адиштэу зэтэгъэпсихыгээ, курэхыгээр итых. Социальнэ таксим епхыгээ фэло-фашэм 1700-рэ икыгээ ильэсэйм афагъэнэфагъэр. Нахынши кылээ клоцыр ари. Уасэу зэрээрашхэрээми цыфхэр риразэх, зи километрэ — сомэ 12.

— Джанбэч, тхьяуегъэпсэу гуцыгээ ягъэгъотыгээнхэм илэхэр гээдэхээрээми цыфхэр риразэх, зи километрэ — сомэ 12.

— Дэлхийн тээвэрээсээ гуцыгээ ягъэгъотыгээнхэм илэхэр гээдэхээрээми цыфхэр риразэх, зи километрэ — сомэ 12.

Юшынэ Сусан.

УнэшъуакIэхэр

Лъэныкъуабэмэ ансых

Мэлтыльфэгъум мазэм къышыублагъэу кIуачIэ зиэ хъугъэ унэшъуакIэхэм янахыыбэр цыфхэм япенсиехэм, бизнесым, кIэлэцIуу-кIу кэшбэкым ыкIи Украинэм ѢыкIорэ хэушъхафыкIыгъэ операцием хэлажьэхэ-рэм фэгъэклотэныгъэу афашигъэхэм аф-гъэхыгъэх.

Проценти 8,6-рэ къафыхагъахъо

Тикъэралыгъо Ѣыпсэурэ пенсионер миллио-ни 4 фэдизмэ мэлтыльфэгъум иапэрэ мафэ къышыублагъэу социальнэ пенсиуу къара-тырэм проценти 8,6-рэ къафыхагъэхъуагь.

Зипенсие къызфалытэжыщхэм ахалытагъэх сэкъатныгъэ зиэхэр, тофшэгъэ ильэс макIэ зиэу

зыгъэпсэфыгьо уахьтэм нэсыгъэхэр, унагьор зыыгъыгъэ цыфир щимылэжымэ, зянэ-зятэхэр зимишэжыхэрэе зыдэшылэхэрэе.

Социальнэ зиэгъэгъум хэфагъэхэм пенсиер къа-фалытэжынным фэшл лъэу тхыль атхынэу ищи-кагъэп.

Талэктээ зипенсие къызфалытэжыгъагъэхэм тофшэгъэхэрэе ыкIи дзэ пенсионерхэр ахэфгъагъэх. Президентэу В. Путиним охтабэ тыримыгъашэу джыри социальнэ зиэгъэгъум хэушъхэхэхъоштым тоф зэрэдашлэхтыр къыуагь.

Зэо-зэпэуцужь- хэм яветеранхэм ахалытэштых

**Украинэм ѢыкIорэ хэушъхафыкIыгъэ дээ
операцием Урысием Ѣыщэу хэлажьэхээрэм
зэкIими «зэо-зэпэуцужхэм яветеран» зы-
фиIорэ цIэр афагъэшьошэшт, аш фэдэ уна-
шьом В. Путинир кIэтхэжьсыгь.**

«О ветеранах» зыфиIорэ къэралыгъо законми хэ-
тэхъонхэр фашыгъэх. Мы лъэхъаным Украинэм

шыкIорэ хэушъхэхъафыкIыгъэ дээ операцием хэфагъэхэм фэгъэклотэныгъэхэр хабзэм афишыщих, сэкъатныгъэ зиэ хъугъэхэм ахьщэ зиэгъэгъукIэ адеяштых.

Талэктээ аш фэдэ фэгъэклотэныгъэхэр зыфашы-
щтыгъэхэр Афганистан, Чеченям ыкIи Сирием за-
кызызызэтыгъэгъэ зиэ шэ зэпэуцужхэм ахэлэж-
хэхэр ары.

УнэшъуакIем къызэрэшиорэмкIэ, Украинэм, Донбass ыкIи Луганске Народнэ Республика м ашыгъэ структурэхэм ахэлжэхэхэрэм апае федеральнэ фон-дым зиэгъэгъуу сомэ миллиарди 5 фэдиз къыхагъэ-
кыщт. Ветеран статус зиэ хъугъэхэр социальнэу къэххумагъэх, лъэныкъо зэфешхэхъафхэмкIэ фитыны-
гъэ гъэнэфагъэхэр яэ хъущт. Ахэр афгъэхъыгъэх
хъакулаххэм, коммунальнэ фэло-фашэхэм ауасэ
итын, транспортым, нэмыкIхэм.

КIэлэцIуу- кэшбэкыр

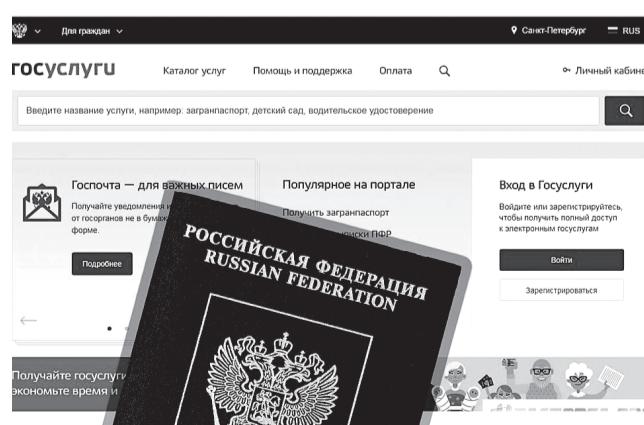
**КIэлэцIуу-
зидэхэм гъэтхапэм и 31-м
къыщегъэжьыагъэу ахэр лагерьхэм агъакIохэ
ашигъюмэ, путевкэу къафащэфырэм ыуа-
са ызыныкъо къафызэкIагъэкIожьыщт.**

Ахьщэр картэу «Мирым» икIын фае, компенсаци-
ери аш къырагъэхъажыщт. Сабийхэр зидэкIощт лагерьхэр сайтэу «Мирпутешествий.РФ-м» итых,
путевкэхэри аш къыщыщэфынхэ пльэкIыщт. Путевкэм
сомэ мин 40 ыуасэмэ, сомэ мин 20-м къыгъэзжыщт,
нахь лъапIэмэ, процент 20-р къыуатыжыщт.

КIэлэцIуу-
зидэхэм гъэтхапэм и 31-м
къыщегъэжьыагъэу ахэр лагерьхэм агъакIохэ
ашигъюмэ, путевкэу къафащэфырэм ыуа-
са ызыныкъо къафызэкIагъэкIожьыщт.

Ильэс 14 узыхъуу- кэ

**Ильэс 14 ухьоу паспорт къызыуатыкIэ,
портаалуу «Госуслуги» зыфиIорэм
зыщябгъэтхын уфитэу унэшъуакIэ
кыидэкIыгь.**

Уатхынным пае СНИЛС-р, паспортыр, мобильнэ телефоным иномер, электроннэ почтэм иадрес ябъэ-
тхынхэ фае.

Ильэс 14 джыри мыхьугъэхэмэ регистрацие зар-
гэшьын альэкыщт, ау ахэм янэ-ятэхэр е алтыпльэн-

хэу агъэнэфагъэхэр ягъусэнхэ фае. Ахэм а порталыр зэрагъэфедэнэу Ѣылээр макIэп. Электроннэ дневникхэм адэпльэнхэ альэкыщт, унэм ѡагъэцэкIэн фэе тофшэнэу къаратьгъэхэр зыфэдэхэр зэрагъэшшьущтых, нэмыкI мэкъэгъэухэм ашылыпльэшьущтых.

Дзэр къэджэ

**Тызхэт ильэсым тинибжыкIэхэр дээ къу-
лыкъум ашэнхэу зырагъэжьыагъэр мэлты-
льфэгъу мазэр ары.**

Мыгъэрэ гъэтхэ дэшыгъом хафхэрэм япчагъэ икIыгъэ ильэсым мыш фэдэ иуахтэ дашыгъагъэхэм нахь макI, джы зэрхэхүхэрэе нэбгырэ мин 13,6-рэ.

УнэшъуакIем къызэрэшиорэмкIэ, калэхэм мэкъэгъээ тхыльэу афагъэхыхэрэр зэрэлэхъафхэм нахь пхашашу лыяпльэштых. Повесткэр калэу дзэр къы-
зэджагъэр ары зэптынэу Ѣытээр. Ехь ышхъэкIэ тхыльым къыкIэтхэжын фае. Повесткэр почтовэ ящикым дэлхъяланэу Ѣытээр, телефонкIэ макIэ ябъэу-
ны тэрээз.

Ны-тыхэр мэгумэкIых, ясабийхэм апэ ильыр ашIэрэп, зыщымыгупсэф чыпIэхэм агъэкIонхэм тэ-
щыныхъэх. Мы тофшгъом елтытыгъэу министрэу Сергей Шойгу къыуагь дзэм дашырэ ныбжыкIэхэм ашыгъэ зиэ шэ зэпэуцужхэр къызыщтэдхырэ чыпIэхэм зэрамыгъэкIощтхэр. Къулькыр къэзыухыгъаххэри зыщымыгупхэрэ чыпIэхэм атупщижыщтых.

Ахьщэ амытэу рагъэджэштых

**Проектэу «Содействие занятости»
зыфиIорэм къызэрэдилтытуу,
бюджет ахьщэкIэ джы уеджэн пльэ-
кыщт. Аш пае сэнхъатэу къыхэхырэ
итэу лъэIу тхыль бгъэхъазырэ фае,
сэнхъатхэм япчагъэ мы ильэсым
къыхагъэхъуагь.**

Аш фэдэ фитыныгъэ къызыфашыгъэхэр зисабий ильэс 7 мыхьугъэу тофшэгъэхэрэе ныхэр, джащ фэдэу сабийм ынныбжь ильэс 3 охууфекIэ Ѣыснынэу Ѣытэ бзыльфыгъэхэр, пенсием нэсынхэкIэ охтэ макIэ якъызифэнагъэхэр ары.

Ахэм анэмкIэу зыныбжь ильэс 35-рэ мыхьугъэхэр колледжхэр е ашпээрэ еджахэхэр къэзыухыгъэхэр тофшэш Iухыа зышлонгъохэм, еджахэхэр е дээ къулыкъу-
кыр къызаухыгъэхэр мэзи 4 хъугъэу тофшэн зымыгъо-
хэхэрэем, гурыт профессиональнэ е ашпээрэ гъэсэ-
нэгъэ зимишэхэм, тофшланэм къызэрэдигъэхъэ-
кIэ тхыль къызэрэгъэхэм хабзэм иахьщэкIэ еджен-
хэу фитыныгъэ яэ хъугъэ.

Ахэм оффлайн е пэлдүзгыгъэ еджахэхэр къыхахын фитых, нэмыкIэу къэпIон хъумэ, мафэ къес а зы-
уахьтэм сыхьати 5-м къышымыкIэу кIэлэгъяджэм уригъэдхэнэ, ятлонэрэр – унэм узэрисэу компью-
терыр бгъэфедээз кIэлэгъяджэм тофшэнэу къулы-
хэхэрэе бгъэцэкIэнхэш, фэбъэхъынхэр ары.

Сэнхъатэу зэбгъэгъотын пльэкыщтхэм аххэхь
дизайнерыр, пшэрхъякIор, пхъашIэр, копирайтерыр,
риелторыр, ыбжъанхэр зыгъэдаххэхэрэр, бухгалтерыр.
Едженым тэфэрэ ахьщэр хабзэм ытыщт.

ШЬАУКЬО Аслынгуаш.

Тизэдэгүүшүүгээхэр

БЭГҮҮШЭН НЭФСЭТ:

«Институтын итхыльеджап — шэнэгээ къэкопи унэшху»

Адыгейим къэралыгьо гъэпсыкэ зигьотыгьэр мыгьэ ильэси 100 мэхьу. А щылаклэм зэхъокыныгэшюу кызыдихыгэхэм зэу ашыщ Адыгэ шэнэгээ-уштын илэсийн итхыльеджапын 100-ынныгээ шэнэгээ къэкопи унэшху.

Театрээр щыгынпыльапиэм кыщежьеэмэ, шэнэгээ институтын илофшэн тыда кызыщежьеэрэр? Мы улчимкэ зыфэдгээзагь гуманитар ушетынхэмкэ Адыгэ республикэ институтэу Т. Кэрашэм ыцэ зыхырэм инаучнэ тхыльеджапын ипащэу Бэгүүшэн Нэфсэт.

— Икыгьэ я ХХ-рэ лэшэгэхэм икъежапиэ адыгэхэм ятарих мэхьанэ зилэ зэхъокыныгэхэм социалнэ-экономикэмкэ, культурэмкэ щылагъэх, — къеуатэ аш. — Шэклогьум и 21-м, 1924-рэ ильэсийн апэрэ научнэ организацье «Общество изучения Адыгейской автономной области» зыфилорэр зэхажгэгъагь. Ар зыпшээ ифагъэхэм ыкчи чанэу мы иофын хэлэжьхэм ашыщыгъэх Сиху Сэфэрбый, Наурэ Ибрахым, Іашхъэмэфэ Даутэ, Цэй Ибрахым, нэмыхкхэри.

Обществэр зыщыгээ уахьтэм бэ иофуу зэшүүхыгъэр адыгэ лэпкын икэн фольклорынкэ, этнографиенкэ ыкчи археолохиенкэ угоонгэхэнкэ ыкчи ухумэгъэнхэмкэ. Обществэм апэрэ тхыльеджапиэр зэхищгэгъагь, аш иофышо адьгэм итарих итхыгьэ документхэр угоонгэхэнкэ ышлаг.

Обществэм гухэлтыбэ зыфишыжыщыгь: адыгабзэр куу зэгъешгэхэныр, грамматикэр зэхэгъеуцогъэныр ыкчи лэпкын итарих тхыгьэ къыдэгъэхкыгъэныр. Ау мыш фэдизир лэжгэгъошгээп, аш къагурылоу обществэм хэтхэр къидэгъэштывгэх лэшэнгээ лэжьэп илэсийн инароднэ депутатхэм ягъэцкэлко комитет инашьокэ Адыгэ научнэ-исследовательскэ институтын зэтэрагъэпсихажыгь ыкчи иоф щызышгэшт нэбгыре.

тельскэ институтын краеведениемкэ чьэпьюгьум и 29-м, 1929-рэ ильэсийн щылаклэм хъугьэ. Обществэм краеведениемкэ ыугъоигъэ материалхэр ыльапсэу институтын итхыльеджапын илофшэн ыублагь.

— **Тхыльеджапиэ ныбжынкээ сида анахэу ѹшын, зишихын фэягъэр?**

— Анахь гүунэ зылтифын фэягъэр институтын илофшэнхэм яшэнгээ-уштын иофхэр лягъэкотэнхэмкэ Адыгейимкэ тхыль фондын гъэхазырыгъэныр, ящыкэгъэ литературэр ялан тетэү алеклэгъэхэнхэн, хэутыгьэ произведенияхэр — документхеу мэхьанэ зиэхэр кызылаклэгъэхэнхэн, Джа зэклэмкэ институтын илофшэнхэм яшлонгъонгъэхэр къыдалтытэштывгэх. Ау Хэгъэгу зэошху къежагъэм ехыжьэгъэ иофыр — институтын ыкчи тхыльеджапиэр ягхэлхэр къызэтэрилэжгэх.

— **Адэ, сидаанахь мэхьанэ зиэхэр?**

— Гухэл, ау къинир къылпфакломэ, уицунтхээцт. Оккупацием ильэхъан институтын утыншхо тещагъэ хъугьэ, уасэ зилэ тхыльхэр, архивыр ашлоклондагъэх.

— **Сидаанахь институтын илофын зиэдэгъэхэр, нэбгырэ тхыланша иоф щызышигъэштэгъэр, тхыльеджапиэм сида къырыкыгаагъэр?**

— Мэзаем и 9-м, 1945-рэ ильэсийн Адыгэ хэку советым инароднэ депутатхэм ягъэцкэлко комитет инашьокэ Адыгэ научнэ-исследовательскэ институтын зэтэрагъэпсихажыгь ыкчи иоф щызышгэшт нэбгыре.

11-м яштат агъэнэфагь, мы пчагъагьэм щыщэу зы нэбгыре тхыльеджапиэм ипэшагь. Джа уахтэм кыщегъэжьагъэу непэ кызынэсигъэм титхыльеджапиэм иоф ёшээ. Ар институтын ишэнгээ, илофшэн епхыгь.

— **Тхыльеджапиэр джырэ мафхэм сида фэдэу зэхэта, ифонд хэхъуагъа?**

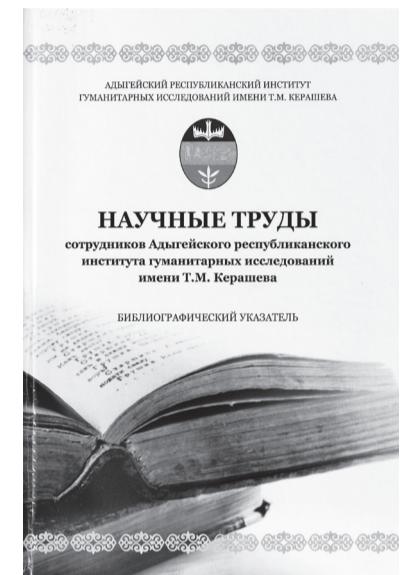
— Непэ тхыль шхъафхэмкэ фондыр мин 40-м ехъу. Аш хэлтэм инахьыэр научнэ литературэр ары: бзэшэнгээ, фольклорыр, литературоудениер, тарихыр, этнографиер, археологиер ыкчи егъэджэн ишылэгъухэр, гъэзетэу, журналэу къыдэкыхэрэр. Тифонд 3-у зэхэт: тхыльхэр, хъарзынэшыр ыкчи уасэ зилэ пкыгъохэр.

— **Сида фэдэ тхыльхэрара анахь мэхьанэ зиэхэр?**

— Я 18 — 20-рэ лэшэгъу-

хъарзынэш фонд и, ар сида фэдэ?

— Институтын шэнэгэхэмкэ илофшэнхэм экспедиции зэфэшхъафхэм къащауягъоигъэхэр зэклэ фольклорынкэ ыкчи тарихынкэ хъарзынэшм хэлтых. Институтын зызэхшагъэм кыщегъэжьагъэу аугъоигъэ постэуми ар къагъэпсы. Фольклор фондыр зэклэ тыдэрэ чыныи къырахыгъэ материалхэр зыщызэгъэхэлэгъэлэгъэбэм яунэе архивхэр ыкчи ишпэрхыхыр хэлтых. Гүшүээм пае, хэку краеведческэ музейм иапэрэ директорыгъэу Наурэ Ибрахым, Клубэ Щебанэ, Зекогу Уцужыкъо, Хуут Щамсудинэ, Шхъэлэхъо Абу, нэмыхкхэми алэжьыгъэр.

хэлт. Ахэм азыныкъор электроннэ шапхъэм едгээгүй. Джаш фэдэу тхыль фондри электроннэ шыкхэм тетщаагъэх.

— **Хэта тхыльеджапиэм анахэу иоф зишихээр, ба илыфэу къышыуалырэр?**

— АРИГИ-м ишэнгэгъэ тхыльеджапиэ культурнэ къэн лялээр зыщауяхъумэрэ ыкчи тхыль къэбарым игупчэ ин. Тхыльеджапиэм тиниститут ишэнгэгъэлэжхэм, аспираントхэм, студентхэм ыкчи зэклэ Тэмир Кавказым ис гъэсагъэхэу шэнэгэхэм зыфащэхэрэм зыкыффагъазэ, тигуапэу, тиамал къызэрихъэу иоф адэтшээ, ахэр наукэ зэфэшхъафхэмкэ тэгээгъуазэх.

— **Джыри зи уччэ, Нэфсэт. Шо тхыльеджапиэм иофшиз нэбгыртшу шьоху — оры ыкчи библиографэу Хъасэнэ Къутас. Сида фэдэ иофшигъа шынилэр хэушхъафыкыгъэу?**

— Уччэ дэгъу. Тилофшэн шхъаалэ пхырыттызэ, тиамал къызэрихъэу узыгъэгъозэрэ тхыльхэр, гүшүээм пае, тиниститут илэс 90-рэ зэхъум библиографическе указатэлэр, джааш фэдэу тишэнгэгъэлэжхэу Цуекъо Нэфсэт имээфэккээ ишынгэгъэ ыкчи итворческэ иофшигъээхэр тхыль афэдгэхъа-зыгъигь. Къэслон слъэкыщыр иофышо титхыльеджапиэ зэрэчэлтээр ары.

— **Онсэу, Нэфсэт, гушигъэгъу укызыэрэтифхъугъэмкэ.**

МАМЫРЫКЪО Нуриет.

хэм къыдэкыгъэхэм осэшхо я. Мыхэм ашыщы къыдэкыгъо купхэу «Материалы для истории черкесского народа» зыфиохэу Краснодар 1927-рэ ильэсийн къызытырадзагъэхэр. Ахэр «Черкесы» Н. Дубровиним, «Кавказские горцы» Я. Абрамовым, «Черкесия» Л. Люлье, «Последний год войны Черкесии за независимость 1863 — 1864 гг.» А. Фонвиль атхызэхэр ары.

— **Тхыль фондым нэмыхкхэтийн иоф щызышгэшт нэбгыре?**

— Музыкальнэ фондыр анахь гъэшгэхэн ыкчи байхэм ашыщ. Мыщ хэхэх Адыгейим, Къэбертэе-Бэлхъарым, Къэрэшэ-Щэрджэсийн иордусхэм, тхыдэйтэхэм къаюхээх атхызэхэр. Тифонд кассетэ 700-м нахьыбэ, единицэ 9000 фэдиз

Адыгейм хэгъэгу клоцI ИофхэмкIЭ и Министерствэ къеты

Журналистхэм афызэхашэ

Адыгэ Республикаем хэгъэгу клоцI ИофхэмкIЭ и Министерствэ ильэс къес зэхищэрэ зэнэкьюкоу «Щит и перо» зыфиорэм хэлажьэ зыштоигьо журналистхэм ятвортчесэ Иофшагъэхэр агъехынхэ альэкыщ.

2021-рэ ильэсүм мэ-
куогүм и 1-м щубла-
гъэу мы ильэсүм жьони-
гъуакIэм и 20-м нэс къы-
хаутыгъэ, къагъехазыры-

гъе Интернетым къы-
рагъехэгъе материалхэр
ары зэхэшаклохэм аштэ-
щхэр.

Мыш фэдэ лъеныхо-

хэмкIэ Иофшагъэхэм уасэ
афашыщ: «Цыхье зыфа-
шыре полицier», «Иль-
эсүм и PR-проект», «Граж-
данская позиция», «Меня-
емся вместе», нэмыхIэр.

Зэнэкьюум хэлажьэ
зыштоигьоэм яматери-
алхэр къалэу Мыекуап-
э иурамэу Индустрималь-
нэм тет унэу 2A/I-м агъ-
ехынхэ альэкыщ, жъо-
ныгъуакIэм и 20-м нэс
ахэр аштэштых.

Кээбар тедээ зээзигьа-
шэ зыштоигьохэр теле-
фон номерхэу **(8772) 59-
63-20-м, 59-63-18-м** ате-
онхэ альэкыщ.

Иофхъабзэм изэфэхысыжъхэр

Полицием зэхищэгъэ пэшорыгъэшь Иофхъабзэу «Розыск»
зыфиорэм зэфэхысыжъхэр фашыгъэх. Ар республи-
кэм имуниципалитетхэм зэкэми ашыкыуагь ыкIи кIэух дэ-
гъухэр фэхьугъэх.

ГущыIэм пае, Мыекуапэ иполицейскэхэм
рагъекIокыгъэ лъыхъон
Иофхъабзэхэм яшуагъэ-
кIэ башлагъэу зыльху-
щтыгъэхэх хъульфыгъэр
къаубытыгъ. Ар Мыеку-
пэ районым щыщ, ыпэ-
кIэ пчагъэрэхэх хъапсым
дэсигъ. Наркотикхэм

япхыгъэу бзэджашагъэ
зэрэзэрихъагъэмкIэ агъе-
мисэ.

Джащ фэдэу Тэхъутэ-
мийкое районым иопера-
тивникхэм Урысыем ишб-
льыр горэм щыщ ильэс
23-рэ зыныбжь кIэлакIэр
къаубытыгъ. Ар феде-
ральнэ розыским щыагъ,

гъепцлагъэ зыхэль бзэджэ-
шагъэ зэрихъагъэу егу-
цафх.

Мы пэшорыгъэшь
Иофхъабзэм къыдыхэ-
лтыгъэу зыдэхъугъэ-
хэр амышIеу кIодыгъэ
цыфхэр хэбзэху-
маклохэм къагъотижы-
гъэх.

Тыгъон бзэджашагъэхэр

Тучанхэм ыкIи сатыу гупчэхэм ятыгъуагъэхэу хэбзэху-
маклохэм къэбархэр бэрэ къаэкIэхъэх. Бзэджашагъэхэм
нахыбэрэмкIэ къихахырэр видеольыпльэнным исистемэ
зыхэмийт чылпэхэр ары.

Мы мафэхэм сатушы-
пэ гупчэ горэм иофи-
шIэхэм Тэхъутэмийкое

гъэмкIэ, тучанышхом чэ-
ллыгъэ продукцием щыщ
атыгъуагъ. Зэрарыр сомэ
мини 7-м кIэхагъ. Мы
мэфэ дэдэм хэбзэху-
маклохэм оперативнэ-
льхъон Иофхъабзэхэр
рагъекIокыгъээз бзэджэ-
шагъэ зезыхъэгъэ хъуль-
фыгъэр къаубытыгъ,
ытыгъуагъэр аш къыпкы-
рахыжыгъ.

Псэуплэу Яблоновскэм
зыпсэурэ хъульфыгъэ-
ми мыш фэдэ бзэджэ-
шагъэ зэрихъагъэу егу-
цафх. Джыре уахтэм ар
ауплэкы.

ГъэпцЛакIохэм шъуафэсакъ

Сотовэ зэпхыныгъэр ыкIи интернет амалхэр къызфагъэ-
федэхээзэ гъэпцлагъэ зыхэль бзэджашагъэу зэрахъэхэрэм
япчагъэ мы аужырэ уахтэм хэпшыкIэу хэхъуагъ.

Непэ бзэджашагъэхэм
шыкIэ зэфэшхъафхэр
къагъотых цыфхэр агъе-
ппцэнхэм пае. ГущыIэм
пае, «Ваша банковская
карта заблокирована» зэ-
рыйхэгъэ СМС-хэр бэхэм
афагъэхых. Телефонкэ
зафтеохэкIэ, Ѣнэгъон-
чээнимкIэ банкым ику-
лукыу иофишIэхэу арапо
ыкIи банкым икартэу
цыфым ыгъэфедэрэм
кIуачэ имышIэхэу макъэ
рагъэу. Мы гумэкыгъор
дэгээзыхыгъэенным фэш
картэм ыкIыб пчагъиц
хъурэ кодэу тетхагъэр
къараон фау цыфым
гурагъао. СМС шыкIэм
тет мэкэгъэур банкым
къыфигъэхыгъэу бэмэ
къащэху ыкIи кодыр
бзэджашагъэхэм арапо.
Нэ-
ујум яахьщэу счетым
ильир зэкэ бзэджашагъэхэм
хамхы.

Мы тхьамафэр къы-
зихъагъэм къыщегъэжьа-
гъэу бзэджашагъэхэм пэу-
дэзигьэ шыкIэм иамалхэр
къызфагъэфедээ Адыгэ-
им щыпсэурэ нэбгыриту
агъепцлагъ. Зэрарыр сомэ
мин шытфым еху.

Тэхъутэмийкое районым
зыпсэурэ бзыль-
фыгъэм ымашIэрэ ыкIи
ымылъегъурэ цыфхэм
цихье афиши ахъщэхшо
чинагъ. Мыш епхыгъэу
уголовнэ Иоф къызэху-
хыгъ. Джаш фэдэу рес-
публикэм икъэлэ шъхьаэ
щыщ бзыльфыгъэм сомэ
мин 40 шуатыгъу.

Мыш фэдэ гумэкыгъ-
то шуухэмийфэнэм фэш
къышуаорэр зэкэ шу-
шошь шумыгъэху. Бан-
кым къышуутигъэ кар-
тэм иреквизитхэр, ПИН-
кодыр, паролыр, джащ
фэдэу картэм ыкIыб тет-
хэгъэ пчагъэхэр зыми
ешумылох.

КIэлэеджакIохэм адэгушылагъэх

«Урысыем икIэлэцыкIухэр» зыфиорэ Иофхъабзэм къы-
дыхэлтыгъэу Мыекуапэ Иоф щызышIэрэ хэбзэху-
маклохэу Игорь Бутенкэмрэ Карина Лоскутовамрэ стани-
цэу Ханскэм дэт еджапIэм щылагъэх, кIэлэеджакIохэм
гущыIэгъу афэхьугъэх.

НыбжыкIэхэм бзэджашагъэхэр зэра-
мыхъанхэм, къыткIэхъуухэрэ лIэужхэр
наркотикхэм ашыухумэгъэнхэм афэш
анахъэу анаIэ зытырагъэтире лъен-
кьюхэм полицейскэхэр къатегушылагъэх.
КIэлэеджакIохэм яупчIэхэм джэуапхэр
къаратыжыгъэх.

НэкIубгъор зыгъэхъазырыгъэр ТХЬАРКЬОХЬО Адам.

ТимэфэкI зэхахьэхэр

Адыгэ быракъым и Маф

Адыгэ быракъым и Мафэ мэлъыльфэгъум и 25-м республикэм щыхагъэунэфыкыщт.

Гандбол

ЦСКА-м апэрэу ыхыыгъ

Урысыем и Кубок кыдэхыгъэнэм фэгъэхыгъэ зэнэкъокъум бзыльфыгъэ гандбол командэхэр хэлэжьагъэх.

Финалныкъом нэсыгъэхэр Краснодар Ѣзыэлуклагъэх.

ЕшІгъухэр

«Ростов-Дон» — «Кубань» 31:28 (18:12), «Звезда» — ЦСКА — 23:35 (10:16).

Апэрэ чыпілэм икъидэхын «Ростов-Доныр» ыкчи ЦСКА-р фэбэнагъэх. Пчагъээр 25:22-у ЦСКА-м ешІгъур ыхыыгъ.

«Звездар» 29:25-у «Кубань» текли, ящэнэрэ чыпілэр фагъешшошагъ. Мыеқьюпэ «АГУ-Адыифыр» финалныкъом нэмисэу кыхэззыгъ. ЦСКА-м апэрэу Урысыем и Кубок кыдихыгъ.

Къатхэхэрэм яшІош/рэ редакцием иепллыкІэхэмрэ зэтемыфэнхэ альэкъышт.

Баскетбол

Зэнэкъокъур кызыэркъол

«Динамо-МГТУ» Мыеқьюапэ — «БАРС-РГЭУ» Ростов-на-Дону — 89:80 (22:13, 19:28, 27:14, 21:25).

Мэлъыльфэгъум и 12-м АР-м испорт Унэшхоу «Ошутенэм» Ѣзыэлуклагъэх.

«Динамо-МГТУ»: Чичайкин — 4, Суслов — 9, Александр — 13, Гапошин — 17, Чаленко, Милютин — 11, НатІекъу, Каренин — 2, Сизов — 17, Кочнев — 16.

Я 5-рэ чыпілэр кыдэхыгъэнэм фэш суперлигэм хэт командэхэй ятонэрэ күпым ѿшшэхэрэ зэнэкъокъугъэх. Командэхэм апэрэ зэлукІэгъо Ростов-на-Дону Ѣырјагъэм «БАРС-РГЭУ-м» теклонигъэр кызыдишигъ. Ятонэрэ ешІгъур Мыеқьюапэ Ѣыкылаугъ.

Я 35-рэ такъикым пчагъээр 76:64-рэ. Такъикыц зытешІэм, 82:73-рэ пчагъээр хуягъэ. ЗэлукІэгъур аухынкэ зытакъикъ къэнагъау пчагъээр 86:76-у Ѣытагъ.

Мыеқьюпэ «Динамо-МГТУ-м» итренер шъхъаіэу, Адыгэ Республикаим изаслуженнэ тренерэ Андрей Синельниковым баскетболым хэгъозгъэхэ Илья Александровым, Артем Гапошиным, Павел Сизовым, нэмикхэм цыхъэу афишырэр къагъешшыпкъэжыгъ. НыбжыкІэхэу Даниил Чаленкэр, НатІекъо Мэдин ешІапілэм къыригъэхъагъэх. НыбжыкІэхэр бэрэ емышлагъэхими, зэлукІэгъур ушетыншү афэхъугъ.

Тыгъуасэ командэхэр ящэнэрэ зэдешлагъэх. Зэнэкъокъум икІеух гъэзетеджэхэр Ѣыдъгъозэштых.

НэкІубгъор зыгъэхъазырыгъэр
ЕМТЫЛЪ Нурбай.

**Зэхээшагъэр
ыкИ кыдэзы-
гъэкъирэр:**
Адыгэ Республикэм лъэпкэ ИофхэмкІэ, ИкІыб къэралхэм ашы-
псэурэ тильэпкъэ-
гъухэм адырјэ зэпхы-
ныгъэхэмкІэ ыкИ
къэбар жууцэх
иамалхэмкІэ и Комитет
Адрессыр:
ур. Крестьянскэр, 236

**Редакциер зыдэ-
шыIэр:**
385000,
къ. Мыеқьюапэ,
ур. Первомайскэр,
197.
Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,
Редакцием авторхэм
къайхырэр А4-кІэ
заджэхэрэ тхыапхэу
зипчъагъэкІэ 5-м
емыхъэхэрэр ары. Са-
тырхэм азыфагу 1,5-рэ
дэлтээ, шрифтыр
12-м нах цыкIунэу
щытэп. Мы шапхъэ-
хэм адимыштэрэ
тхыгъэхэр редакцием
зэкІегъекІожныхъ.
E-mail: adyvoice@
mail.ru

Зыщаушыхъватыгъэр:
Урысые Федерацием
хэутий ИофхэмкІэ, тел-
радиокъэтын-
хэмкІэ ыкИ зэлты-
ИэссыкІэ амалхэмкІэ
и Министерствэ
и Темир-Кавказ
ЧыпІэ гъэлоры-
шапI, зэраушыхъватыгъэ
номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщаухаутыгъэр
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыеқьюапэ,
ур. Пионерскэр,
268

**ЗэкІемкИи
пчагъээр**
4487
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 713

Хэутиным узчи-
кіэтхэнэу Ѣыт уахътэр
Сыхъатыр
18.00
ЗыщаукІэтхэгъэх
уахътэр
Сыхъатыр
18.00

Редактор
шъхъаIэр
Дэрбэ Т. И.

Редактор шъхъаIэм
игуадзэр
МэшлІэкъо
С. А.

ПшъэдэкІыж
зыхыырэ секретарыр

ЖакІемыкъо
А. З.